

Ενότητα 13

Γεια σας παιδιά! Είμαι ο Πινόκιο, ο μικρός ξύλινος ανθρωπάκος. Πατέρας μου είναι ο Τζεπέτο, ο μαραζκός.

Είμαι ένα από τα δημιουργήματά του. Αποφάσισα να μείνω για λίγο μαζί στην τάξη σας, ώστε εσείς να ασχολείστε με τις κατασκευές.

Έρετε, μπορώ να σας βοηθήσω.

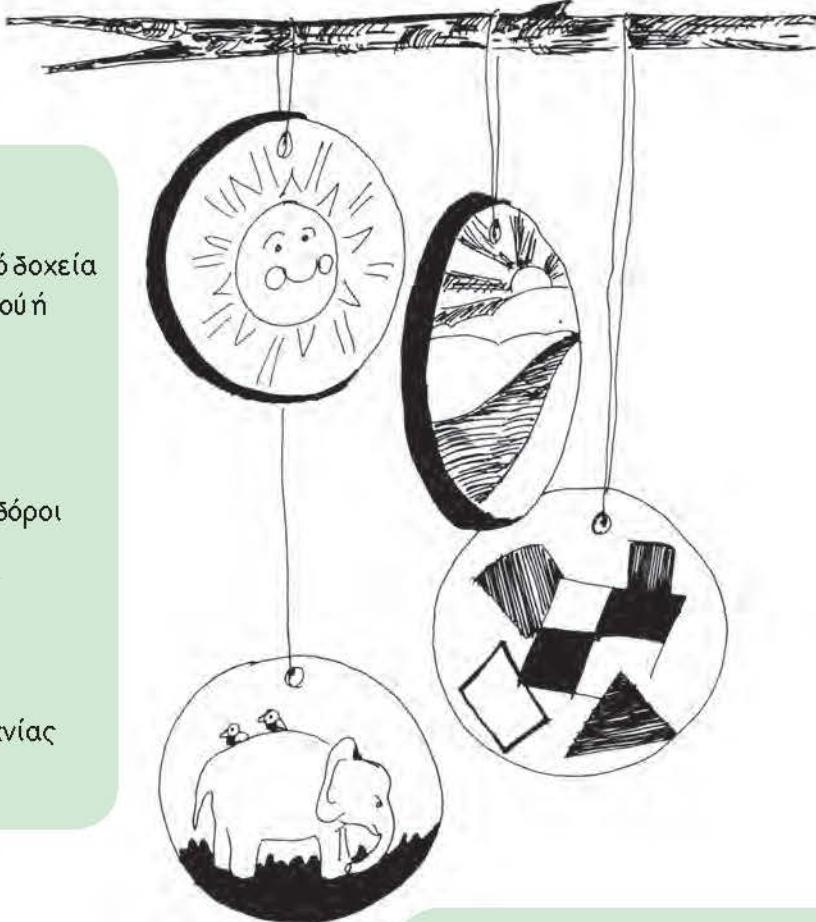
Γνωρίζω αρκετά από τον πατέρα μου.

Προσέξτε όμως! Λέω κάποια μικρά και αδιά φεματάκια. Θα τα καταλάβετε αμέσως γιατί μεγαλύνει η μύτη μου.

Σήμερα στην τάξη στην ώρα της αιολικής αρχής ήμασταν προετοιμασμένοι να φτιάξουμε μόμπιλο με καπάκια. Κάθε ομάδα είχε διαλέξει το δικό της θέμα και είχε και τα ανάλογα υλικά. Ο δάσκαλος μας μοιρασε τις παρακάτω οδηγίες.

Ας τις διαβάσουμε.

Υλικά:

- Πλαστικά καπάκια από δοχεία μαργαρίνης, γιαουρτιού ή άλλα καπάκια
- Ψαλίδι
- Μολύβι
- Ξυλομπογιές ή μαρκαδόροι
- Τρυπητήρι για χαρτιά
- Σπάγκος
- Κρεμάστρα ρούχων
- Λευκή κόλλα χειροτεχνίας
- Χαρτί

Διαδικασία:

- 1. Κάντε το περίγραμμα του καπακιού σε ό, τι χαρτί θέλετε.
- 2. Κόψτε τους κύκλους και κολλήστε τους μπρος και πίσω στο καπάκι.
- 3. Φτιάξτε μια τρύπα στο πάνω μέρος με το τρυπητήρι.
- 4. Διακοσμήστε με ζωηρά χρώματα, με ξυλομπογιές ή μαρκαδόρους.
- 5. Περάστε σπάγκο από κάθε καπάκι και δέστε το σε μια κρεμάστρα ρούχων.
- 6. Κρεμάστε το μόμπιλό σας από το γαντζάκι της κρεμάστρας.

Παραλλαγές:

- 1. Κόψτε σχέδια από περιοδικά, φωτογραφίες ή κάρτες και κολλήστε τα στα καπάκια.
- 2. Κάντε το περίγραμμα από ένα βαζάκι μαγιονέζας πάνω σε δυο φωτογραφίες. Κόψτε τες.
- 3. Κολλήστε τους κύκλους με τις φωτογραφίες σε κάθε πλευρά στο καπάκι. Δέστε νήμα ολόγυρα στο καπάκι και κρεμάστε το.

Μαίρη Ανν Κολ – Σίντυ Γκέινερ,
Τα παιδιά δημιουργούν με υλικά από το περιβάλλον,
μετάφρ. Χ. Δεληγιάννη, εκδ. Πατάκι, Αθήνα, 2003

κατασκευές

 1. Κάποια παιδιά διαφώνησαν με την κατασκευή του μόμπιλο που ο δάσκαλος έδωσε. Αυτά είχαν φέρει άλλα υλικά και ήθελαν να φτιάξουν κάτι διαφορετικό. Η φωτογραφία θα σας βοηθήσει για να γράψετε τη διαδικασία που θα ακολουθήσουν τα παιδιά για να το κατασκευάσουν. Τα υλικά γράφονται παρακάτω:

YAIKÁ:

- Φωτογραφίες, εικόνες από περιοδικά
 - Κόλλα
 - Σπάγκος
 - Χαρτί
 - Μαρκαδόροι, νερομπογιές
 - Ταινία

Διαδικασία:

Grundelte

Μεταβατικά και αμετάβατα ρόμπα

2. Στον παρακάτω πίνακα καταγράφονται τα ρήματα του κειμένου. Να συμπληρώσετε τα αντικείμενά τους:

Ρήμα	Αντικείμενο
κάντε
κόψτε
κολλήστε
φτιάξτε
περάστε
δέστε
κρεμάστε
κόψτε
κολλήστε
κάντε
κόψτε
κολλήστε
δέστε
κρεμάστε

3. Να γράψετε με μια λέξη τα παρακάτω αριθμητικά:

η μία και μισή ώρα:

το ένα και μισό κιλά κόλλα:

τα δύο και μισό μέτρα σκοινί:

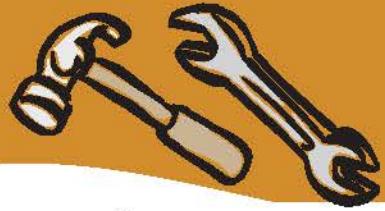
ένας τόνος και μισός:

οι τρεις και μισή κόλλες χαρτί:

τα τρία και μισό μέτρα χαρτί:

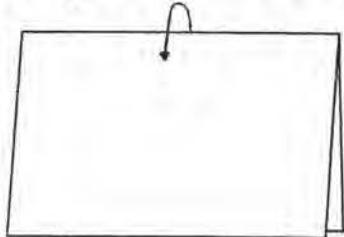
τέσσερις ώρες και μισή:

τα τέσσερα και μισό κιλά μήλα:

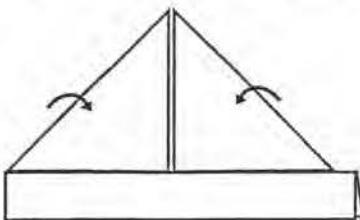

Την επόμενη μέρα, στο μάθημα της αιδητικής αγωγής τα παιδιά αποφάσισαν, μιας και πήνολάζει το καλοκαίρι, να φτιάξουν ένα καραβάκι από χαρτί. Θα τους παρακολουθήσουν, γιατί μ' αρέσουν τα ταξίδια στη θάλασσα και, μόλις πάνω οπίστη μου, θα φτιάξω ένα του πατέρα μου του Τζεπέτο.

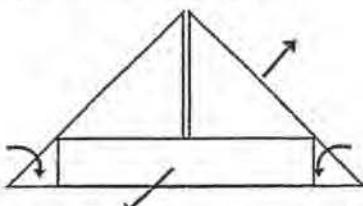
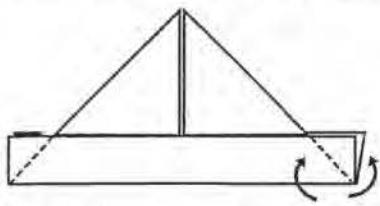
Μιαρείς κι εσύ να φτιάξεις μια βαρκούλα από χαρτί.

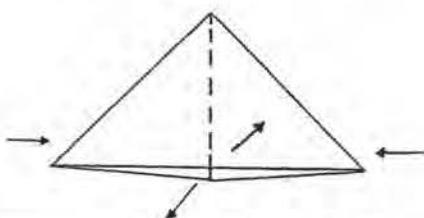
1. Πλιάνεις μια ορθογώνια κόλλα χαρτί και τη διαλέγεις στη μέση.

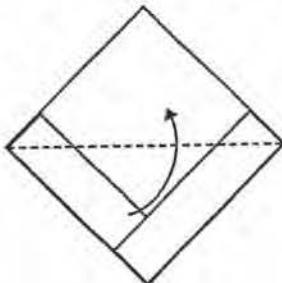
2. Τις δύο ίδιαν άκρες τις διαλέγεις ώρος τα μέσα, σαν τείγυνο.

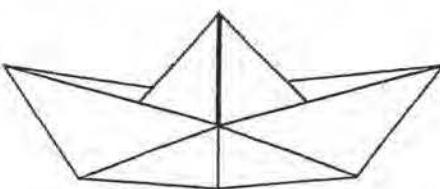
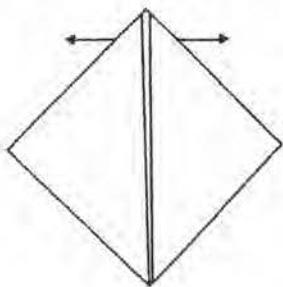
3. Τις δύο άκρες από το χαρτί ωστε νερισσεύνων από κάτω τις διαλέγεις τη μία από τη μία με-ριά και την άλλη από την άλλη, διαλέγοντας και τα μικρά τείγυνάκια ώστε νερισσεύνων ώρος τα μέσα, το ένα ίδιαν από το άλλο.

4. Το τείγυνο ώστε να έχει σχηματιστεί το ίδιανες από τις δύο γωνίες, τις ιδιέτες και το κλεί-νεις, ώστε να δημιουργηθεί ένα τετράγυνο.

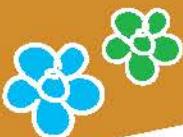
5. Από το τετράγυνο αυτό, διαλέγεις τις ελεύθερες άκρες ώρος τα ίδιαν, τη μία από τη μία ωλενρά και την άλλη από την άλλη ωλενρά, ώστε να γίνει ίδια τείγυνο. Υπερά ξαναδιαλέγεις το τεί-γυνο σε τετράγυνο ώστε στο σχήμα 4.

6. Πλιάνεις τις ελεύθερες ίδιαν άκρες και τις ανοίγεις ώρος τα έξω.

7. Η βαρκούλα σου είναι έτοιμη για το θαυμαστό της ταξίδι.

Θυμηθείτε

Ενεργητική και παθητική σύνταξη

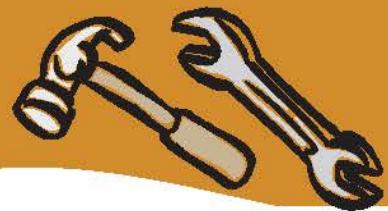
4. Διαβάστε πώς τα παιδιά πήραν μια κόλλα χαρτί και την έκαναν καράβι. Όμως το παρακάτω κείμενο είναι γραμμένο σε παθητική σύνταξη. Προσπαθήστε να το μετατρέψετε σε ενεργητική.

Μια κόλλα χαρτί διπλώθηκε στη μέση από τους μαθητές. Κατόπιν διπλώθηκαν οι δυο πάνω άκρες προς τα μέσα, σαν τρίγωνο. Στη συνέχεια σχηματίστηκε ένα τρίγωνο και, αφού πιέστηκε και κλείστηκε στις γωνίες, μετατράπηκε σε τετράγωνο. Ξαναδιπλώθηκε το τετράγωνο σε τρίγωνο, κι έτσι ετοιμάστηκε μια βαρκούλα από χαρτί. Είναι έτοιμη για το ταξίδι της.

5. Να συμπληρώσετε τα κενά βάζοντας τα ρήματα που είναι σε παρένθεση σε παρελθοντικό χρόνο, στο σωστό πρόσωπο και αριθμό.

Όταν ήμουν δεκαπέντε χρονών, ήθελα να αποδείξω σε όλους πως κι εγώ είμαι ικανός να κάνω μια πετυχημένη κατασκευή. _____ (υποφέρω) δέροντας ότι οι φίλοι μου και οι γονείς μου με θεωρούσαν ανίκανο να κατασκευάσω κάτι. Μοναδική μου σύμμαχος ήταν η μεγαλύτερή μου αδερφή. Με πήγε να γραφτώ σε μια σχολή ξυλογλυπτικής. Με _____ (ενδιαφέρω) να μάθω να κατασκευάζω πράγματα μόνος μου, για να τους καταπλήξω όλους με τις ικανότητές μου. Έτσι, _____ (υποκύπτω) στην ομορφιά της τέχνης του ξύλου. Αυτό που με _____ (ενδιαφέρω) πιο πολύ απ' όλα ήταν να φτιάχνω πλοία μινιατούρες. Μετά από πολλή προσπάθεια, όπου _____ (υπάρχω) και αποτυχίες, _____ (επιτυγχάνω) σαν κατασκευαστής πλοίων μινιατούρων από ξύλο. Το μιαστικό μου ότι ασχολούμαι με την κατασκευή μινιατούρων _____ (διαρρέω) τον καιρό που _____ (εκθέτω) για πρώτη φορά μαζί με άλλους μαθητές της σχολής τα έργα μου. Η αδερφή μου δεν κρατήθηκε και _____ (διαδίδω) σε όλους την επιτυχία που είχα στην έκθεση.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

Σήμερα, μετά από πολύ καιρό από εκείνη την ημέρα που με _____ (προτρέπω) η αδερφή μου να πάω στη σχολή, είμαι σίγουρος πως τότε _____ (υπερβάλλω) σχετικά με τη γνώμη που οι δικοί μου είχαν για μένα. Ακόμη κι αν ήταν αλήθεια ότι με θεωρούσαν αδέξιο και λιγότερο ικανό από τους άλλους, δε με ικανοποίησε το γεγονός ότι τους _____ (διαψεύδω). Με χαροποίησε το ότι έχω βρει τον τρόπο να εκφράζομαι και να περνάω τον ελεύθερό μου χρόνο κατασκευάζοντας αυτό που μου αρέσει, μινιατούρες πλοίων.

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

6. Το ρήμα **κατασκευάζω** προέρχεται από το **κατά+σκευάζω**. Συμπληρώστε στον παρακάτω πίνακα και άλλα ρήματα που έχουν ως δεύτερο συνθετικό τους το αρχαίο ρήμα «σκευάζω» και γράψτε τη σημασία τους. Κατόπιν βρείτε και λέξεις που να ανήκουν στην ίδια οικογένεια με αυτές:

Ρήμα	Σημασία	Οικογένεια λέξεων

Κάποια μέρα τα παιδιά επισκέφτηκαν με την τάξη τους ένα θέατρο σκιών. Εκεί ουνάντησαν τον Καραζκιόζη και την παρέα του. Επιστρέφοντας στην τάξη, ζήτησαν από τον δάσκαλο να φτιάξουν και αυτοί φιγούρες Καραζκιόζη και να δημιουργήσουν ένα μικρό θέατρο σκιών στην τάξη τους. Έρετε ποιος ένιωθε πολὺ χαρούμενος; Ο Πίνόκιο.

Πώς φτιάχνονται οι φιγούρες και τα σκηνικά

Οι φιγούρες του θεάτρου σκιών γίνονται από διάφορα υλικά. Από δέρμα, πλαστικό, χαρτόνι. Εμείς θα φτιάξουμε φιγούρες από χαρτόνι. Ζωγραφίζουμε πάνω σ' ένα χαρτόνι τη μορφή της φιγούρας. Κατόπιν παίρνουμε ένα ψαλίδι και κόβουμε τη φιγούρα γύρω γύρω. Μ' ένα ψαλιδάκι με λεπτή μύτη ή χαρτοκόπτη ή κοπιδάκι αφαιρούμε από το εσωτερικό της φιγούρας τα μέρη που θέλουμε να τα διαπερνάει το φως. Συνήθως τα μέρη που αφαιρούμε είναι γύρω από το μάτι, το εσωτερικό του φρυδιού, το εσωτερικό του αυτιού, τα κουμπιά, μια γραμμή που θέλουμε να σχηματίσουμε, αφαιρώντας κομμάτια χαρτονιού για να φτιάξουμε τσέπες, μαλλιά, καπέλο, γιλέκο κτλ. Αφού κεντήσουμε τη φιγούρα μας, κατόπιν κολλάμε και στις δύο πλευρές ένα ρυζόχαρτο. Υστερά με διάφορα μαρκαδοράκια, διαφορετικού χρώματος, ζωγραφίζουμε ανάλογα. Στο αυτί βάζουμε κόκκινο, στα φρύδια καφέ, στα κενά που φανερώνουν τις τσέπες κίτρινο. Έτσι, η φιγούρα μας αποκτά χρώμα. Κατόπιν κάνουμε με τις κόπιτσες τη σύνδεση των μερών της φιγούρας. Για να μπορεί η φιγούρα να κινείται άνετα πάνω στο πανί, της καρφώνουμε –με πινέζες ή καρφιτσάκια– στο ύψος του ώμου ένα ξύλινο πριάκι.

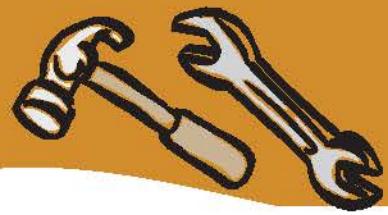
alex.eled.duth.gr/academy/KARAGIOZIS/12.htm

7. Διαβάστε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο. Υπογραμμίστε τις πράξεις που δείχνουν τον τρόπο κατασκευής μιας φιγούρας Καραγκιόζη. Τέλος, αριθμήστε τες και γράψτε τες σε μορφή οδηγιών:

Ζωγραφίστε πάνω σ' ένα χαρτόνι τη μορφή της φιγούρας.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

8. Μετατρέψτε τις προτάσεις από την ενεργυητική σύνταξη σε παθητική.

Ζωγραφίζουμε πάνω σε ένα χαρτόνι τη μορφή της φιγούρας.

Καλύπτουμε τις δυο πλευρές με ρυζόχαρτο και ζωγραφίζουμε ανάλογα.

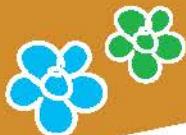
Αφαιρούμε από το εσωτερικό της φιγούρας τα μέρη που τα διαπερνάει το φως.

Συνδέουμε τα μέρη της φιγούρας με κόπιτσες.

9. Στον παρακάτω πίνακα βάλτε τα ρήματα του κειμένου και μετά σημειώστε ένα X για να δείξετε αν αυτά είναι μεταβατικά ή αμετάβατα.

10. Να βρείτε τις εξαρτημένες αναφορικές προτάσεις (προσδιοριστικές και μη προσδιοριστικές) στο παρακάτω κείμενο, να τις υπογραμμίσετε και να βάλετε κόμμα εκεί που χρειάζεται:

Κρατώντας τη φιγούρα από το ξύλινο ππχάκι μπορούμε να παίζουμε κουνώντας την. Τα σκηνικά γίνονται με τον ίδιο τρόπο που γίνονται και οι φιγούρες. Αφήνοντας δηλαδή κενά πάνω στο χαρτόνι του σκηνικού, και αφού καλύψουμε και τις δυο πλευρές του με ρυζόχαρτο, το χρωματίζουμε ανάλογα. Μόνο που το σκηνικό με τα καρφιτσάκια που μοιάζουν με αυτά που χρησιμοποιούν οι μοδίστρες το πιάνουμε κατευθείαν στις άκρες του πανιού του μπερντέ δεξιά αριστερά. Πολλές φορές, ένα σκηνικό μπορεί να 'ναι και στο κέντρο της σκηνής, για παράδειγμα ένα δέντρο, μια πολυθρόνα κτλ. Τα σκηνικά όμως μπορούμε να τα ζωγραφίσουμε και κατευθείαν πάνω σε ρυζόχαρτο, ύφασμα, πλαστικό κτλ. ή να τα κάνουμε σκαλιστά πάνω σε χαρτόνι. Επίσης, τις φιγουρίτσες που θα φτιάξουμε μπορούμε να τις ζωγραφίσουμε και κατευθείαν πάνω σε κομμάτια πλαστικού που πωλούνται στο εμπόριο (σε μορφή φύλλων). Για να πάνει καλά το χρώμα πάνω στο πλαστικό, πρέπει πρώτα να τριφτεί με ψιλό γυαλόχαρτο.

